

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/659

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Sergei Miller
Otsuse tegemise aeg ja koht	25.03.2019, Tallinn
Vaide esitamise aeg	13.02.2019 (registreeriti 13.02.2019)
Teabevaldaja	Eesti Teadushuvihariduse Liit (80396615) aadress: Nooruse 1, Tartu 50411 e-posti aadress: juhatus@teadushuvi.ee
Vaide esitaja	MTÜ Ökokratt (80182274) e-posti aadress: priit@okokratt.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 p 1, § 51 lg 1 p 2 koostoimes Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lg 4 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 alusel:

- 1) **teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult;**
- 2) **teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:**
 - **vaadata 05.02.2019 teabenõue läbi ning vastata teabenõudele, kas väljastada vaide esitajale soovitud teave või keelduda teabenõude täitmisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral põhjendada keeldumist;**
- 3) **määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 04.04.2019;**
- 4) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (üaltoodud punkti 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või

- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile AvTS § 51 lõike 3 alusel **sunniraha 1500 eurot**.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

MTÜ Ökokratt (vaide esitaja) pöördus 13.02.2019 Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) vaidega Eesti Teadushuvihariduse Liidu (Liit) tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt.

Vaide kohaselt ei vasta Liit vaide esitaja 05.02.2019 esitatud teabenõudele.

19.02.2019 esitas AKI Liidule järelepärimise vaideasjas asjaolude selgitamiseks.

28.02.2019 vastas Liit järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist: *Pöördun Teie poole lähtudes avaliku teabe seaduse § 46. Käesolevaga palun algatada lähtudes avaliku teabe seaduse § 45 järelevalve menetlus Andmekaitse inspeksioonil Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ (ETHL) teabenõude mitte täitmisega.*

Esitasin teabenõude Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ 05.02.2019 e- posti aadressidele: kristi@teadushuvi.ee, rica@teadushuvi.ee, millised on toodud ETHL kodulehel: <http://www.teadushuvi.ee/kontakt>.

ETHL täidab avalikke ülesandeid. Eesti Noorsootöö Keskus ja Eesti Teadushuvihariduse Liidu vahel on 9. aprillil 2018 sõlmitud riigieelarvelise toetuse kasutamise leping. Lepingu alusel eraldas Eesti Teadushuvihariduse Liidule 100 000 eurot loodus - ja täppisteaduse kvaliteedi arendamiseks.

Lepingu punkti 3.1.10 . kohaselt kohustub Eesti Teadushuvihariduse Liit võimaldama Eesti Noorsootöö Keskusel, Hariduskeskusel, Haridus - ja Teadusministeeriumil, Riigikontrollil Rahandusministeeriumil kontrollida toetuse saaja esitatud aruannete õigsust, kontrollida toetuse saaja esitatud aruannete õigsust, saamise tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, tegevuste vastavust taotlustingimustele ja toe tingimuseks olevate asjaolude paikapidavust, kasutamise sihipärasust. kasutamise sihipärasust.

Soovin teabevaldajalt informatsiooni, millise kohta olen esitanud teabenõude e – postiga. Vastus palun edastada digitaalselt e-postiga.

Vaide kohaselt oli vaide esitaja teabenõude sisu järgmine:

„*Esitame käesolevaga teabenõude lähtudes avaliku teabe seaduse § 3 ja § 5.*

Palun edastada MTÜ Ökokratt e- posti aadressile info@okokratt.ee Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ ja Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Teadushuvihariduse Liit ja Vaata maailma SA, Eesti Teadushuvihariduse Liit ja Targa Töö Ühing MTÜ vahel toimunud kirjavahetus sh e- kirjad ajavahemikul 27.11.2018 kuni 04.02.2019 seoses Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ Juhatuses esimehe vastusega 11.01.2019.MTÜ Ökokratt.“

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses AKI järeleparimisele selgitab Liit järgmist: *Andmekaitse Inspeksioon saatis Eesti Teadushuvihariduse Liidule järeleparimise vaidemenethuses (19.02.2019 nr 2.1.-3/19/659).*

Järeleparimises tsiteerisite avaliku teabe seaduse §-i 5 lg 2. Viitate küll seadusele, kuid ei ole täpsustatud, millistele faktilistele asjaoludele tuginedes leiate, et säte peaks kohalduma Eesti Teadushuvihariduse Liidule.

Eeltoodust tulenevalt, palume täpsustada, millistel faktilistele asjaoludele tuginedes leidsite, et see on kohaldatav Eesti Teadushuvihariduse Liidule.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata üksnes seaduses sätestatud korras.¹

Vastavalt avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lõikele 2 laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Sama paragrahvi lg 3 p 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing- teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist. Ehk siis eeltoodust tulenevalt on eraõiguslikud juriidilised isikud teabevaldajaks kahel juhul, kui nad täidavad avalikke ülesandeid või on saanud riigilt (riigiasutuselt) või kohalikult omavalitsuselt rahalisi vahendeid kas toetusena või avalike ülesannete täitmiseks teabe osas, mis puudub eelarveliste vahendite kasutamist.

Liit on avalikes huvides tegutsev mittetulundusühing.² See ei tee siiski Liitu veel täies ulatuses teabevaldajaks. Vaideasja materjalidest nähtub, et aastal 2018 sai Liit riigieelarvelise toetuse loodus- ja täppisteaduste arendamiseks summas 100 000 eurot. Eeltoodust tulenevalt on Eesti Teadushuvihariduse Liit teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab eelarvest saadud vahendite kasutamist. Juhul kui Eesti Noorsootöö Keskus kui riigiasutus on lepinguga pannud Eesti Teadushuvihariduse Liidule ka muid kohustusi, mille eest lõpptulemusena vastutab Eesti Noorsootöö Keskus, siis on Liit teabevaldajaks ka teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Kuna Liit on teabevaldajaks vähemalt eelarvest saadud vahendite kasutamise osas, siis laieneb Liidule kohustus ka teabenõuetele vastata.

AvTS § 9 kohustab teabevaldajat võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele

¹ Vt AvTS § 3

² Vt Liidu põhikiri p 1.1

seaduses sätestatud korras. Sealjuures on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus. Vastavalt AvTS § 3 lõikele 2 võib avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

AvTS § 18 lõikest 1 tulenevalt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul või keeldutakse teabenõude täitmisest. Juhud, millal teabevaldaja võib keelduda teabenõude täitmisest on ära toodud AvTS §-s 23.

Nii näiteks lubab AvTS § 23 lg 2 p 2 keelduda teabenõude täitmisest kui eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist, sh avaliku raha kasutamist. Sellisel juhul teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul (AvTS § 23 lg 3).

Antud juhul on vaide esitaja oma 05.02.2019 teabenõudes soovinud *Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ ja Haridus- ja Teadusministeerium, Eesti Teadushuvihariduse Liit ja Vaata maailma SA, Eesti Teadushuvihariduse Liit ja Targa Töö Ühing MTÜ vahel toimunud kirjavahetus sh e- kirjad ajavahemikul 27.11.2018 kuni 04.02.2019 seoses Eesti Teadushuvihariduse Liit MTÜ Juhatuses esimehe vastusega 11.01.2019. MTÜ Ökokratt*. Kui eelnimetatud kirjavahetus ei puuduta avalike ülesannete täitmist või eelarveliste vahendite kasutamist, siis oli Eesti Teadushuvihariduse Liidul võimalus keelduda teabenõude täitmisest. Seadus ei anna võimalust isikule, kes mingis osas on teabevaldaja (kas täidab avalikke ülesandeid või on saanud riigieelarvest toetusi), jätta teabenõudele lihtsalt vastamata.

Tuginedes ülaltoodule ja vaidemenetluses kogutud materjalidele leiab inspeksioon, et Liit, olles teabevaldaja, rikkus AvTS-i nõudeid sellega, et ei ole vastanud vaide esitaja teabenõudele seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Seega teeb inspeksioon Liidule ettekirjutuse vaadata uuesti läbi ja vastata vaide esitaja 05.02.2019 esitatud teabenõudele, kas väljastades vaide esitaja poolt soovitud teave või kui soovitud kirjavahetus ei puuduta avalike ülesannete täitmist või avaliku raha kasutamist, siis keelduda teabenõude täitmisest ja põhjendada keeldumist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sergei Miller
vaneminspektor
peadirektori volitusel